

A tágabb értelemben vett információközlő – és egyben az információs ipar szempontjából fontosnak bizonyuló – lapokra 20 év múlva a következő piaci szempontok lesznek hatással:

a fő követelmény a megbízható üzleti információ lesz a döntéshozatal folyamatához;

egyre többen vesznek részt a döntéshozatalban, és ezért egyre több helyen lesz szükség ugyanarra az információra;

legtöbbjük sok időt fog tölteni információk olvasásával, csak azért, hogy meggyőződjék róla: semmit sem kell tennie;

a megbízható, megfelelően összeállított információ, összhangban az intézmények döntési folyamataival, sok pénzt megér.

A fogyasztó információs kívánalmainak spektrumában az ezredfordulón a kereskedelmi lap a fentiek ellenére is csak egy színfolt lesz, hiszen a használó elektronikus információs rendszerekkel, kiértékelte információkkal ugyancsak rendelkezni fog.

A lapkiadás sikerének kulcsa a nyers adatok értékelésének minőségében lesz. A vásárló értékeléseket vesz meg, amelyeknek fel kell hívniuk a figyelmet a trendekre, a problémákra, a lehetőségekre. Épp ezért az információt közreadók nagyobb hangsúlyt helyeznek majd a szerzői jogi kérdésekre.

A *Financial Times* így látja a jövőt, és nem hiszi, hogy a vesztesek között lesz, mert nem tekinti magát hagyományos lapkiadónak, hanem az információs ipar integráns és mind jelentősebb részének.

/DUKES, J.: The future of the newspaper in the year 2000 = Journal of Information Science, 1. köt. 1. sz. 1980. p. 351-354./

(Faragó Lászlóné)

Az elektronikus folyóiratkiadás új kísérleti programja

Még messze van az az idő, amikor a tudományos vagy műszaki közleményeket publikáló folyóiratokat számítógéppel, elektronikusan állítják elő, beleértve a kéziratok elkészítését, a lektorálási és szerkesztési műveleteket is.

Az elektronikus publikálás fejlesztését a British Library 256 ezer fonttal támogatott kísérletsorozata azonban már most próbálja elősegíteni. Ehhez egy Birminghamban működő egyetemi központ számítógépét veszik igénybe. A kísérletben Nagy-Britannia különböző egyetemeinek 35-40 munkatársa vesz részt. Számukra a birminghami géppel telefonnal összekapcsolható terminálok állítottak be.

A két évig tartó kísérleti programot *B. Shackel* professzor szervezi. A program ideje alatt minden közreműködő két-két kéziratot ad be közzététel céljából. A kéziratokat a számítógépes-terminálos rendszer útján juttatják el az „*elektronikus folyóirat*” szerkesztőjének. A szakmai lektorok is a kísérleti csoport tagjai. Ha egy újonnan beküldött „kézirat” vár lektorálásra, termináljukon erre figyelmeztető üzenet jelenik meg. A rendszerben dolgozó többi munkatárs csak a cikk elfogadása után értesül az új cikk belépéséről, addig csak a szerző, a lektor és a szerkesztő tud róla.

A brit kísérlet nem az első ilyen próbálkozás. Az Egyesült Államokban végzett korábbi hasonló kísérlet azonban kudarccal végződött. Ennek az oka az volt, hogy a résztvevők a számítógépes rendszer használatát nehézkesnek és időt rablónak tartották. A program végeztével egyetlen cikket sem publikáltak a kísérleti „folyóiratban”.

Shackel professzor nagyon bízik az új kísérlet sikerében, amelyet úgy terveztek, hogy az amerikai kísérletnél sokkal nagyobb rugalmasságot biztosítson a résztvevőknek. Ezért pl. nem szabad a kézirat megírásának, a lektorálásnak és a szerkesztésnek valamennyi műveletét közvetlenül a számítógépes rendszerben végezni, s mód van a kéziratok különféle változatokban való bejuttatására, köztük a hagyományos, géppel írt kézirat beküldésére is. A lektorok is választhatnak a nyomtatott forma és a terminálon megjelenített szöveg olvasása között.

A folyóiratcikkekén kívül lehetőség van tudományos és műszaki híryanag, rövid közlemények, annotált referátumok vagy konferencia-anyagok elektronikus publikálására is. *Shackel* professzor bízik abban, hogy a szerzők, a lektorok és a szerkesztők között jobb együttműködés fog kialakulni a számítógépes kommunikáció segítségével.

/REDFEARN, J.: Electronic publishing – Keyboard papers = Nature, 287. köt. 1980. szept. 25. p. 266-267./

(Roboz Péter)

Fizikai folyóiratok avulásának vizsgálata

Az állománygyarapítás és selejtezés, valamint a dokumentumok növekvő mennyisége az irodalom avulásának pontos vizsgálatát követeli meg. Ebből a felismerésből kiindulva végzett ilyen irányú felmérést a *Bolgár Tudományos Akadémia Tudományos Tájékoztatási Központja*.